

NACRX001OAH1
prvotní identifikátor

Dne: 02.01.2015 Naše značka: NA- 3019-5/12-2014 Vyřizuje/tel.: Dufek / 974 847 319

Vaše značka:

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

MÍSTO: Koblenz, Německo

ÚČEL CESTY: Průzkum obsahu fondů Spolkového archivu v Koblenzi v souvislosti s československo–německými hospodářskými vztahy

ÚČASTNÍCI CESTY: PhDr. Pavel Dufek, Ph.D.; Mgr. František Frňka

ZPRÁVU PODÁVÁ: PhDr. Pavel Dufek, Ph.D.

NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE: Spolkový archiv Koblenz

TRVÁNÍ CESTY: 3. až 8. srpna 2014

DATUM VYHOTOVENÍ: 2. ledna 2015

SCHVALUJE: PhDr. Eva Drašarová, CSc., ředitelka Národního archivu

podepsáno elektronicky

TEXT ZPRÁVY ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

ČÁST VŠEOBECNÁ:

Odjezd z Prahy osobním automobilem v 9,00 hod., příjezd do Koblenze v 18,30 hod. Cesta zpět byla nastoupena ve 14,00 hod. a byla ukončena v Národním archivu ve 23,15 hod. Během cesty do Koblenze a zpět se uskutečnily v příslušných časech a na příhodných místech přestávky na odpočinek řidiče. Ubytování zajistil Spolkový archiv Koblenz v GHotelu, v Neversstrasse.

V pondělí 4. srpna 2014 jsme byli přijati ve Spolkovém archivu. Při setkání s pracovníky Spolkového archivu Dr. Herrmannem a kolegyní Herrmannovou byl probrán jak program na následující týden, tak především možnosti vytěžení fondů ve Spolkovém archivu uložených pro účely připravované výstavy archivních dokumentů k československo-německým hospodářským vztahům. Součástí pobytu byla i středeční večeře (7. srpna 2014) s pracovníky Spolkového archivu v hotelu Layscher Hof v Leuresdorfu, při níž bylo hovořeno o společenských i pracovních tématech.

ČÁST ODBORNÁ:

Ve středu 6. srpna 2014 se uskutečnila prohlídka depotů a provozů Spolkového archivu. Za nejvýznamnější poznatek z prohlídky je možno považovat to, že depoty Spolkového archivu jsou chlazeny přirozenou ventilací, nikoli ventilací strojní, tedy umělou, ale přesto se v nich udržuje chlad a vlhkost na úrovni vhodné pro trvalé uchovávání dokumentů.

Pro studium byly pracovníky Spolkového archivu na základě předchozí korespondence a na základě následných porad s nimi připraveny v badatelně Spolkového archivu postupně archiválie z fondů:

Bundesministerium für Wirtschaft, B 102

Bundesministerium für Verkehr, B 108

Hauptverwaltung der Deutschen Bundesbahn

Bundesministerium für Post und Telekommunikation B 257 (1949–1997)

Bundesministerium für Verkehr, allgemeine Verkehrspolitik, Verkehrswirtschaft und Planung, B 108

Bundesministerium für Arbeit und Sozialordnung

Z porady s Dr. Susanne Geiger, která se konala v úterý 5. srpna, vyplynulo, že ve fondu Bundeskanzleramt se k československo-německým hospodářským vztahům zřejmě mnoho materiálů nenachází. Na úrovni spolkového kancléře, resp. spolkové vlády, nebyly totiž probírány. Podle mínění Dr. Susanne Geiger byl před rokem 1973 zřejmě důvodem celkový stav státoprávních, diplomatických a politických vztahů Spolkové republiky Německo a Československa a po roce 1973

to, že, že mezi spolkovými ministerstvy ohledně hospodářských vztahů SRN a ČSSR nebyly žádné spory, které by museli řešit spolkoví kancléři, resp. musely by být řešeny na úrovni spolkové vlády.

Vzhledem k tomu bylo nutno zaměřit se na průzkum materiálů z fondů jednotlivých ministerstev. Archiválie předložené ke studiu jsou povětšinou strojopisy, a to jednak originály, jednak opisy. Strojopisy často obsahují – originály, opisy i průpisy (průklepy) – rukopisné vpisky a přípisky vyjadřující stanovisko ke skutečnostem uvedeným v původním textu dokumentu.

Ve fondu Bundesministerium für Wirtschaft, B 102 se jedná především o podkladové materiály z 50. až 70. let 20. století k jednáním o hospodářských stycích – především stycích obchodních – mezi Spolkovou republikou Německo a Československem, a to jak o jejich právním rámci, tak i druhích a objemu dováženého a vyváženého zboží. Materiály ze sklonku 70. let se také týkají možné spolupráce při vývoji a výrobě osobního vozu nižší střední třídy mezi německými automobilkami a československými AZNP Mladá Boleslav, resp. Trnava a případně Bratislava. Na základě studia předložených archiválií lze zformulovat hypotézu, že během 60. let 20. století se snižoval význam československo–západoněmecké obchodní výměny pro západoněmeckou stranu a po roce 1970 ještě dále klesl, zatímco československá strana na něm byla silně zainteresována z hlediska opatřování volně směnitelné měny (deviz i valut). Vzhledem k tomu, že z časových důvodů nebyly ještě prostudovány všechny archiválie vážící se k československo–západoněmecké obchodní výměně v té době, může se ukázat tato hypotéza jako mylná, ale prozatím se jeví velmi pravděpodobnou.

Ve fondu Bundesministerium für Verkehr, B 108 se jedná především o materiály týkající se železniční dopravy mezi Spolkovou republikou Německo a Československem a o používání německých řek a kanálů loděmi vlastněnými Československem, resp. jeho státními (národními) podniky.

Ve fondu Bundesministerium für Arbeit und Sozialordnung jsou uloženy archiválie o výplatě penzí, a to jak rámcové dohody a podklady k nim, tak archiválie vážící se k jednotlivým případům.

V pátek dopoledne byli přijati pracovníci Národního archivu vedením Spolkového archivu a v následné debatě bylo pohovořeno o zkušenostech z bádání v obou archivech, o zkušenostech z digitalizace novodobých archiválií a zpřístupňování digitalizátů, jakož i o zkušenostech s digitální archivací.